

GŁOS NARODU

Informacyjny dziennik demokratyczny

Nr 78

Częstochowa, środa 2 kwietnia 1947 roku.

Rok III.

U trumny ś. p. gen. Świerczewskiego

WARSZAWA (PAP). — W spowitej kirami sali klubu oficerskiego sztabu generalnego w Warszawie spoczywa trumna ze szczerkami doczesnymi ś. p. generała Świerczewskiego.

Od rana nieprzerwanym strumieniem przesuwały się przed katafalkiem, gdzie wartę honorową pełnią kościuszkowcy, żołnierze i cywile, współtowarzysze bojów hiszpańskich, robotnicy i artyści, młodzież i starcy. Zaioba po generale Świerczewskim jest tak dominująca jak gorącym było uwielbienie. Wokół katafalku — wśród powodzi kwiatów widnieje wieniec od Prezydenta R. P., wianka wspaniałych róż od Marszałka Polski, wieniec od Związ-

ku Dąbrowszczaków Republikańskiej Hiszpanii i wiele innych.

Wokół trumny — order i odznaczenia, zdobyte w bojach na wszystkich frontach świata, gdzie toczyła się walka o wolność.

*

WARSZAWA (PAP). — Dnia 23 marca 1947 r. gen. broni Karol Świerczewski udał się z Warszawy na tygodniową inspekcję garnizonów w woj. rzeszowskim. Po przeprowadzeniu dokładnego przeglądu garnizonów: w Rzeszowie, Jarosławiu, Przemyślu i w Sanoku — gen. Świerczewski udał się dnia 28 marca b. r. o godz. 6.30 rano do Baligrodu. Towarzyszyli mu w podróży: dowódca Okręgu Wojskowego Kraków — gen. dyw.

Prus-Więckowski, dowódca 8 dyw. piechoty — plk. Bielecki, dowódca 34 pp. plk. Gerhard oraz inni oficerowie i eskorta, licząca około 50 żołnierzy.

Po ukończeniu inspekcji 34 pp. w Baligrodzie, — gen. Świerczewski udał się z wyżej wymienionymi oficerami i eskortą, o godz. 9.00 do miejscowości Cisna, celem zlustrowania 37 Komendy odcinka Wojsk Ochrony Pogranicza. Na 6 km szosy od Baligrodu kolumna samochodowa została ostrzelana z zasadzki silnym ogniem broni maszynowej i moździerzy. Była to, jak później stwierdzono, ukraińska banda UPA, Stacha i Hrynia. Na rozkaz gen. Świerczewskiego zatrzy-

mano samochody. Gen. Świerczewski nakazał wysiąść z maszyn, rozsypać się w tyralierę i otworzyć ogień w kierunku przeciwnika. Kolumna przejeżdżała na trzech samochodach. Porządek kolumny był następujący: 1 samochód ciężarowy z eskortą, samochód Dodge, w którym jechali gen. Świerczewski, gen. Prus-Więckowski, plk. Bielecki, płk. Gerhard, kpt. Cesarski oraz 5 podoficerów, następnie drugi samochód z eskortą. Wywiązała się walka, która trwała około 2 godzin. Jak wynika z relacji ostrzelanych oficerów, ogień był kierowany ze wszystkich stron otaczającego wzgórza, z odległości 250 — 400 metrów.

Gen. Świerczewski, dowodząc walką, stał na szosie wyprostowany. lekceważąc niebezpieczeństwo. Wydawał rozkazy żołnierzom. Z postawy jego przebijał spokój i słynna jego odwaga, która żołnierze obserwowali nad rzeką Ebro w Hiszpanii, nad Wisłą i Nysą Łużycką. Podczas tej walki został ugodzony pierwszą kulą w brzuch, gen. Świerczewski nadal wydał rozkazy. Spokojnym głosem wyrzekł tylko: „Jestem trafiony”. Dowodził jednak dalej, pomimo prób i zaklinań oficerów, aby nie narażał się i schronił się przed ogniem. Otrzymał niebawem drugi postrzał w plecy.

Sytuacja była wyjątkowo ciężka. Ogień bandy kierowany był ze wzgórza panującego nad szosą, na której została zaskoczona kolumna. Gen. Świerczewski nakazał oszczędzać amunicję i strzelać do celów określonych. Do ciężko rannego generała podbiegł kpt. Cesarski, który podtrzymując rannego usiłował wyprowadzić go spod ognia. Gen. Świerczewski, ślaniając się, upadł na ziemię. Leżąc, wyrzekł spokojnie do gen. Więckowskiego: „generale, ja umieram nie zostawiajcie mnie tutaj, zabierzcie mnie stąd”. Wkrótce skonał.

W niedługim czasie przybyły posiłki i banda ukraińska poczęła się wycofywać. Pościg za nią zorganizował 34 pp. i oddział KBW z Rzeszowa. Oprócz gen. Świerczewskiego poległ w boju rzeszowski walec ppor. Krysiński, bombardier Strzeleczyk oraz został ranni chor. Blumski i 2 żołnierzy.

W związku z tą tragiczną śmiercią została wydelegowana na miejsce zasadzki i walki Komisja Ministerstwa Obrony Narodowej z gen. bryg. St. Zawadzkim na czele, która po powrocie do Warszawy złożyła powyższe relacje.

Dalsze szczegóły i wyjaśnienia zostaną podane do wiadomości.

Do ludności miasta Częstochowy

i powiatu częstochowskiego

Kłeska powodzi, która nawiedziła nasz Kraj, wyrządziła olbrzymie straty ludności w poszczególnych polacach Polski.

Zalanych zostało wodą około 300 tysięcy hektarów ziemi, osiem dużych wsi uległo całkowitemu zniszczeniu, kilkanaście tysięcy osób jest pozbawionych dachu nad głową, a kilkanaście tysięcy ludności miejskiej i wiejskiej oczekuje natychmiastowej pomocy w pieniądzu, odzieży, artykułach żywnościowych i sprzętach kuchennych, stwierdzone dotąd straty materialne ludności obliczane są na ponad pięć miliardów złotych.

Ogrom zniszczenia powodziowego i strat materialnych ludności wymaga wielkiej ofiarności całego Narodu.

W całej Polsce powstają komitety pomocy dla powodźnian, organizowana jest jak najszybciej akcja pomocy dla dotkniętych skutkami powodzi, na wszystkich ziemiach Polski rozbrzmiewa apel do ofiarności publicznej społeczeństwa polskiego, które musi popieścić i spieszyć już z ofiarną pomocą powodźnianom.

Jak silna i potężna była powódź, tak silna i potrzebna musi być akcja pomocy wszystkim, którzy od powodzi ucierpieli.

Apel o pomoc dla nich dociera do wszystkich miast i wsi, do mieszkań i izb, do serc i umysłów każdego Polaka.

Wszyscy, którym droga jest Polska, wszyscy, których powódź nie dotknęła i wszyscy, którym nie jest obce odczucie dla biedy i nędzy ludzkiej oraz dla nieszczęścia współbraci, spieszą z pomocą powodźnianom.

Dają, co im nakazuje sumienie i na co ich stać.

Miasto Częstochowa i powiat częstochowski nie pozostaną w tyle za innymi miastami i powiatami, nie pozwolą się zdystansować w ofiarności, nie dadzą się wyprzedzić w dobrym pojmowaniu obowiązku ludzkiego i obywatelskiego.

Ludność miasta Częstochowy i powiatu częstochowskiego spełni obowiązek względem bliźnich, współobywateli i Kraju.

Na cele pomocy powodźnianom wpłacamy ofiary pieniężne w Częstochowie do Komunalnej Kasy Oszczędności na konto Komitetu dla Powodźnian Nr 629, zaś w powiecie częstochowskim na ręce proboszczów parafii, soltysów, wójtów, nauczycielstwa i innych osób zaufania publicznego, które obowiązane są wydawać pokwitowania wpłacającym, a otrzymane kwoty przekazywać Starostwu Powiatowemu.

Ofiary w naturze, jak ubranie, obu-

wie, zboże, lekarstwa, konserwy, naczyń kuchenne, pościel i inne w Częstochowie w następujących punktach zbiorczych: Biuro PCK. Aleja Wolności 11, Magazyn PCK Aleja Wolności 29, Ambulatorium PCK ul. Piłsudskiego 21, Kancelaria Szpitala PCK. ul. Waszyngtona 42, Sklep E. Świątkiewicza Aleja NMP. 7, Biuro Opieki Społecznej Aleja NMP. 31.

Wszystkie parafialne kancelarie na terenie miasta Stow. „Caritas“ Aleja NMP. 78. Sklep „Jedność“ ul. św. Barbary 48/50, Narutowicza 71, Rynek Wieluński 9, Stradom ul. Piastowska 75, Ostatni Grosz, ul. Narutowicza 178, 1-go Maja 42/44, ul. Warszawska 43, Zawodzie, ul. Rynek Narutowicza 11/12, Chłopickiego 24, ul. Kościuszki 17. a w powiecie częstochowskim w sołectwach i urzędach gminnych.

Każda ofiara jest pożądana, każde ubranie, nawet najbardziej zniszczone, każdy kawałek materiału, wszelkie obuwie, zostaną wykorzystane dla celów akcji pomocy powodźnianom.

Pomoc dla powodźnian jest kwestią naszych sumień i nakazem chwili, jest obowiązkiem, od którego nikt się uchylić nie może, i wierzymy, nie uchyli.

Za Komitet Pomocy dla Powodźnian w Częstochowie.

Dr T. J. Wolański, Prezydent Miasta, E. Lipski, Starosta Powiatowy, Józef Kaźmierczak, poseł na sejm Ustawodawczy, ks. Mondry Wojciech, dziekan częstochowski, ks. dr Władysław Pająk, Prezes MKOS, Bronisław Federak, Wiceprezydent Miasta, Franciszek

Jankowski, Prezes Stowarzyszenia Kupców, Piotr Dębski, Prezes Stowarzyszenia Rzemieślników, inż. Czesław Zelazny, Wiceprezes Stowarzyszenia Przemysłowców, adw. Wł. Bielobradek, delegat Izby Adwokackiej, Mgr Wł. Sikora, Prezes PCK, dr Paweł

Szaniawski, prezes Towarzystwa Lekarskiego, Tadeusz Krotke, dyrektor Teatrów Miejskich, Józef Neyman, dyr. KKO., Józef Baranowski, dyr. MKOS, „Jedność“, Jan Serednicki Naczelnik Kazimierz Piącki, dyr. Spółdzielni Wydziału Opieki Społecznej.

Spółczeństwo samo się opodatkowuje

Komitet Pomocy dla powodźnian w Częstochowie komunikuje, że dotychczas z różnych ofiar na pomoc dla powodźnian wpłynęło do K.K.O. ponad 250 tysięcy złotych. Przedstawiciele kupiectwa polskiego w Częstochowie oświadczyli, że w najbliższych dniach wpłaca pół miliona złotych. Takie samo oświadczenie złożyli przedstawiciele Stowarzyszenia Przemysłowców Polskich. Rzemiosło w Częstochowie wpłaca dzisiaj pierwszą kwotę 50 tysięcy złotych i deklaruje jak najszerszy udział w akcji pomocy. Lekarze opodatkowali się w wysokości 5 proc. od dochodów za miesiąc luty i wpłacili zaliczkowo 25 tysięcy złotych.

Zalogi fabryk Huta „Częstochowa“, Częstochowianka i innych przekazują na rzecz powodźnian 2 proc. swych zarobków za marzec.

K.K.O. wpłaciła 20 tysięcy złotych. Powiatowa Rada Związków Zawodowych wezwała do akcji pomocy wszystkie związki robotnicze, te zaś odwołały się do rad zakładowych.

Ordynariusz diecezji zarządził odczytanie w pierwszym dniu Świąt

Wielkiej Nocy odezwy do wiernych w sprawie pomocy powodźnianom i przeznaczenie wszystkich ofiar z tacki w drugim dniu Świąt na rzecz Komitetu. Niezależnie od tego duchowieństwo od siebie złoży także pewne kwoty na akcje pomocy powodźnianom. Dyrekcja Teatrów Miejskich zadeklarowała 20 tysięcy złotych, niezależnie od sum jakie zbiorą artyści i pracownicy. Pracownicy spółdzielni postanowili odpowiednio się opodatkować.

Dnia 31 marca przekazano Komitetowi Centralnemu sumę 200 tysięcy złotych, gdyż pomoc dla powodźnian jest tak palącą, że każdy dzień odgrywa tutaj doniosłą rolę.

Dla powodźnian!

Ppor. Jakubowski Edward wpł. zł 500 i wzywa do wpłacenia ob. ob. z-cę Komendanta Miasta MO ppor. Nowackiego, ppor. Piotrowskiego Stanisława, kier. Referatu Gospod. MO Zajęca Stanisława, Kłeka Tadeusza, Wekierę Czesława, Wilczyńskiego Franciszka,

Krzętowskiego Romana, Komendanta PW i WF kpt. Stępnia, ks. kapelana kpt. Stanowskiego.

Eug. Suchecki wpłaca zł 1.000. Maria Prażmowska-Belina wpł. zł 5.000.

Konieczny Władysław, Aleja 1, wpłaca zł 3.500.

Konieczna Lucyna, Armii Ludowej 3, wpłaca zł 1.500.

F-ma „Dehazet“ wpłaca zł 3.000 Leon Rozencwajg — zamiast kwiatów na trumnę ś. p. Czesława Łempickiego wpłaca zł 1.000. „Komis“ — Filus i Michotek — wpłaca zł 1.000.

Bąbczyńska F. wpłaca zł 300.

Powszechna Spółdzielnia „Jedność“, 1 Maja 6, wpłaca zł 20.000.

„Oświata“ Spółdzielcza Księgarnia Skład Materiałów Piśmieniowych wpłaca zł 10.000.—

Romanowski Stefan wpłaca zł 10.000.—

Miejska Zawodowa Straż Pożarna w Częstochowie wpłaca zł 5.000.— i powołuje do podtrzymania łańcucha Pow. Oddz. Straży Pożarnej, kpt. poż. Szwaję Stanisława, wszystkie straże powiatu częstochowskiego, straż fabryk: Częstochowianka, Stradom, Motty, Gnaszyńskiej Manufaktury, Warty, Elekrowni, f-ki Zapalek, Papierni, Marmoladziarni „Spółem“ Browaru Szwede, Huty Raków, f-ki „Metal“ oraz Kolejową.

Dnia 28 marca zginął od kul faszystowskich

Generał broni

KAROL ŚWIERCZEWSKI

Wiceminister Obrony Narodowej

Niezłomny Bojownik Demokracji, bohaterski
żołnierz i dowódca

Cześć Jego pamięci!

Oficerowie i Żołnierze Garnizonu
miasta Częstochowy.

Dekret o obrocie bezgotówkowym i jego znaczenie

Za dwa miesiące wejdzie w życie dekret o obowiązku uczestniczenia przedsiębiorstw w bezgotówkowym obrocie. Dekret obejmuje gospodarkę państwową, samorządową i spółdzielczą. W pewnym zakresie dotyczy on również gospodarki prywatnej.

Obrót bezgotówkowy nakłada na zakład pracy obowiązek dokonywania transakcji kupna lub sprzedaży przy pomocy przelewów bankowych, bez gotówki. W tym celu przedsiębiorstwo będzie posiadało w jednej z uznanych instytucji kredytowych swój rachunek bieżący. Na tym rachunku wykaże ono wszystkie dokonane chroty oraz ulokuje wolną gotówkę.

Znaczenie dekretu o obrocie bezgotówkowym sprowadza się głównie do trzech momentów.

Przede wszystkim do oszczędności czasu i uproszczenia samej techniki dokonywania wpłat i wypłat. Wyjaśniamy to na przykładzie. Fabryka tkanin w Łodzi zakupiła np. dla siebie maszynę włókienniczą w fabryce metalowej we Wrocławiu i ma jej za to zapłacić sumę kilku milionów złotych. Żeby dokonać wpłaty w warunkach obrotu bezgotówkowego fabryka łódzka nie musi tracić czasu, ani na zmudne liczenie tej wielkiej sumy pieniędzy (raz przez kasjera fabryki, drugi raz przez kasjera banku), ani na denerwujące wyczekiwanie godzinami w kolejce przed okienkiem kasowym w banku zanim pieniądze zostaną wpłacone. Cała ta transakcja zostaje bardzo uproszczona. Przy pomocy jednego papierka t. zw. czeku przelewowego kilka milionów złotych z konta bankowego łódzkiej fabryki zostaje przelanych na konto bankowe fabryki we Wrocławiu.

Obrót bezgotówkowy jest więc w swojej istocie normalnym obrotem pieniężnym, z tą różnicą, że jest technicznie zrationalizowany do najwyższego stopnia. Czek zaś przelewowy to rodzaj bardziej uproszczonego i wygodnego środka wymiany towarowej niż pieniądź.

Obrót bezgotówkowy daje również szereg innych jeszcze udogodnień: przedsiębiorstwo, które posiada rachunek bieżący w banku nie potrzebuje tym samym przechowywać u siebie większych sum pieniężnych, unika ryzyka, rabunku, pożaru itd.

Drugi ważny moment, który należy uwypuklić w dekreście o obrotach bezgotówkowych to jego znaczenie finansowe dla państwa.

Obrót bezgotówkowy zmniejsza ilość znaków pieniężnych, które bezpośrednio krążą w kraju z rąk do rąk. W warunkach, kiedy kraj boryka się z trudnościami produkcji jest to powiększenie dodatnie. Hamuje to poniekąd popyt, zmniejsza nacisk pieniądza na towary, które są na rynku i do pewnego stopnia przeciwdziała zjawiskom inflacyjnym w dziedzinie kształtowania cen.

Powtórze, obrót bezgotówkowy przyczyni się do nagromadzenia w banku wielkich i wolnych rezerw kapitałowych. Posiadacze tych kapitałów otrzymują od nich

procenty. Państwo zaś będzie z nich miało dodatkową korzyść. Bez narażenia właścicieli kapitałów na uszczerbek w ich obrotach, bank może je rzucić tam, gdzie tego będzie najbardziej wymagał interes gospodarki narodowej, dla dokonania niezbędnych inwestycji, dla rozbudowy kraju.

W rezultacie otrzymujemy następujące dodatnie zjawisko ekonomiczne, nie uciekając się do maszyny drukarskiej, nie powiększając ogólnej ilości pieniędzy w kraju, powiększamy jednocześnie liczbę obrotów pieniężnych. Znaczący to, że przyspieszamy proces wymiany dóbr towarowych w kraju. Ograniczamy emisję banknotów i rozszerzamy jednocześnie zakres naszego działania gospodarczego. Obrót bezgotówkowy to tego rodzaju środek finansowy, który przyczynia się do maksymalnej i racjonalnej eksploatacji istniejącego w kraju pieniądza dla dobra powszechnego.

Tak jakbyśmy wynaleźli udoskonalenie techniczne, przy pomocy którego maszyną zamiast jednego dotychczasowego obrotu na sekundę robi np. dwa obroty.

Jest jeszcze jedna strona omawianego dekretu, bodajże najważniejsza. Uwytkła ona jego znaczenie społeczne. Wydaje się nam, że omawiając tę stronę dekretu, dotykamy zarazem najistotniej-

szych przyczyn, które powołały dekret do życia.

Idzie o wdrożenie kierowników naszego życia gospodarczego do planowości w dziedzinie finansów, idzie o dyscyplinę finansową.

Niejednokrotnie słyszymy o dyrektorach fabryk, którzy są „dobrymi wujaszkami“ i którzy, choć nie dla zysków osobistych, tym niemniej jednak gospodarczo niesiusznie i lekkomyślnie szafują nieraz powierzonym im dobrem, obciążając w ten sposób dodatkowo koszt produkcji, narażając fabrykę na deficyty i państwo na stratę.

W tych warunkach, przy gospodarce planowej istnieje obiektywna potrzeba centralnego i nadzoru nad organem kontroli finansowej, który byłby w stanie codziennie wnikać w sprawy budżetowe każdej fabryki, który by do tych spraw wyprowadzał porządek i plan. Aby np. suma przyznana danej fabryce jako kredyt na inwestycje była wyraźnie określona w jakiej części; ona idzie na pokrycie jednych potrzeb, a w jakiej części na pokrycie drugich, aby nie było dowolności w tej dziedzinie, zależnie od osobistej postawy dyrektora.

Taką rolę codziennego organu kontroli nad wykonaniem planu finansowego każdego przedsię-

biorstwa może pełnić bank w warunkach obowiązku bezgotówkowego obrotu.

Bank jako kontroler może przyczynić się do zwalczania przerosłów i do uzdrowienia gospodarki finansowej fabryki.

Dlatego wydanie dekretu o obrocie bezgotówkowym należy powitać jako krok naprzód na drodze do uregulowania naszej gospodarki planowej.

Obrót bezgotówkowy oraz zobowiązań lokowania zasobów pieniężnych każdego przedsiębiorstwa w instytucjach kredytowych ześrodkowuje wszystkie nieci naszego życia gospodarczego w bankach.

Tym nie mniej banki jednak nie staną się dyktatorem; eksploatującym nasze przedsiębiorstwa i narzucającym im swą wolę.

W warunkach uspołecznionej gospodarki narodowej nie ma przeciwieństwa między finansami a gospodarką kraju. Banki współpracują z przedsiębiorstwami i nie dopuszczają do schorzeń finansowych w przedsiębiorstwach.

Przymus, jaki przedsiębiorstwa odczuwają przy tym jest tylko jednego rodzaju: jest to przymus przestrzegania i wykonywania planu.

Podpisanie umowy handlowej między Polską i Radziecką Wojskową Adm. Niemiec

Warszawa (PAP). — 29 ub. m. została podpisana umowa handlowa między Rzeczpospolitą Polską a Radziecką Wojskową Administracją Niemiec. Umowa przewiduje wymianę towarową łącznie na sumę 28 milionów dolarów na rok 1947, tzn. do 31 grudnia 1947 r. W zakresie eksportu z Polski umowa przewiduje w pierwszym rzędzie eksport węgla, koksu i pochodnych przetworów. W zakresie importu przewidziane są sole potasowe, kopalniaki, złom żelazny, kauczuk syntetyczny (buna), benzyna syntetyczna, chemikalia oraz maszyny dziewiarskie i zamienne

części do maszyn przemysłu włókienniczego.

W ramach umowy zostały uregulowane zasady wzajemnych świadczeń granicznych.

Podpisując umowę strony przewidują możliwość zwiększenia wzajemnej wymiany towarowej.

Umowę podpisali: ze strony polskiej przewodniczący Komisji dyr. ob. Stanisław Broniewicz, a ze strony radzieckiej — szef Handlu Zagranicznego Radzieckiej Administracji Wojskowej płk. inż. Michin.

Przewodniczący polskiej delegacji dyr. Broniewicz oświadczył przedsta-

wicielowi Polskiej Agencji Prasowej PAP: „Rozmowy, które doprowadziły do podpisania umowy handlowej między Rzeczpospolitą Polską a Radziecką Administracją Wojskową Niemiec, prowadzone były w wyjątkowo przyjaznej atmosferze. Umowa ta jest dla Polski bardzo korzystna ponieważ w zamian za nasz węgiel otrzymujemy szereg niezbędnych surowców dla polskiego przemysłu i rolnictwa.

Należy dodać — powiedział dyr. Broniewicz — że w myśl nowej umowy wzajemne obroty wzrosną o 100 proc., w stosunku do roku ubiegłego.

Wykrycie nowego spisku hitlerowskiego

BERLIN (PAP). — Główna kwatera armii amerykańskiej we Frankfurcie podała w środę do wiadomości, że udaremniłono drugie usiłowanie spisku hitlerowskiego. Zatrzymano czterech przywódców, b. wysokich oficerów SA. Zostanie im wytoczony przed sądem monachijskiego zarządu wojskowego proces o wrogą akcję przeciwko wojskom sojusznikom. Są to: gen. Wilhelm Dittler, gen. Albert Wietzke, pułk. Ewald Bartel i pułk. Arno Schiffner. Są oni podobno twórcami organizacji pod nazwą „niemiecki ruch wolności i pokoju“ w strefie brytyjskiej i amerykańskiej, która miała na celu obalenie obecnych władz cywilnych w Niem-

czech i akcję przeciwko wojskom okupacyjnym przy pomocy sabotażu. Grupa ta przewidywała posiadanie pięciu do dziesięciu „rzeźniczoznawców“ w wielkich miastach niemieckich. Program organizacji przewidywał również kierowanie do narodu niemieckiego apelów za pośrednictwem tajnej radiostacji zbudowanej ze skradzionych części. Urzędnik głównej kwatery armii amerykańskiej oświadczył, że przywódcy zostali właściwie aresztowani w lipcu ub. roku, jednakże ujawniono to dopiero obecnie, aby ułatwić schwytanie innych członków bandy. Wszystkie aresztowania unie mogłyby akcję sabotażową. Do konano również objawy i członków organizacji znajdujących się poza strefą amerykańską. Całym ruchem kierował Wietzke. Wszyscy czterej aresztowani przywódcy należeli do przybocznej gwardii Hitlera. Nazwisk innych aresztowanych nie ujawniono.

Statut grupy zamachowców był podobno prawie dokładną kopią 25 punktów programu partii hitlerowskiej. Organizacja miała przede wszystkim na celu „Przywrócenie wszystkich terenów zabranych Niemcom“ oraz „bezlitosne wytypowanie zdrajców w b. Wehrmachcie i Luftwaffe, którzy są odpowiedzialni za klęskę Niemiec“.

Chociaż grupa zamachowców nie otrzymywała regularnego parcia finansowego, stwierdzono, że przywódcy posiadali fundusze pochodzące z transakcji na czarnym rynku. Grupa starała się

również uzyskać kontakt z byłymi skarbnikami partii hitlerowskiej, w celu ulokowania ukrytych funduszy. Wszysey przywódcy używali pseudonimów oraz posiadali całkowity komplet fałszowanych papierów i stempli gumowych, dostarczonych przez współtowarzyszy ze stref brytyjskiej i francuskiej. Była zaufana urzędniczka z Brązowego Domu Hitlera w Monachium pełniła funkcje kurierskie, przewożąc fałszywe dokumenty z różnych stref. Innymi członkami grupy byli podobno b. sekretarz Himmlera, urzędniczka z głównej kwatery SS i oficerowie SA z przeszłością kryminalną.

Dowódca greckiej armii demokratycznej zeznaje

BELGRAD (PAP) — Dziennik „Borba“ przynosi sprawozdanie swego specjalnego wysłannika z Grecji ze spotkania członków komisji śledczej ONZ z dowódcą greckiej armii demokratycznej generałem Markosem. Jak wiadomo po odjeździe pozostałych delegatów, przedstawiciele Zw. Radzieckiego i Polski oraz oficerowie łącznikowi Jugosławii, Bułgarii i Albanii po dwudniowej podróży przybyli do okręgu Kalabake w Tesalii, gdzie w jednej z wiosok odbyło się spotkanie. General Markos, człowiek 40-letni o ujmującej powierzchowności, oświadczył, że armia demokratyczna powstała w wy-

Niedziela ministrów Wielkiej Czwórki

MOSKWA (obsł. wł.) 31. 3. — Niedziela ministrowie poświęcili wycieczki, zwiedzali Moskwę oraz byli obecni na przedstawieniach teatralnych. Minister Bevin wieczorem był gościem ambasady kanadyjskiej. W związku z tą wizytą korespondenci piszą, że dominia brytyjskie poczynają co raz bardziej nalegać na dopuszczenie ich do udziału w pracach konferencji moskiewskiej.

Jak donosi Agencja France Presse najbliższy tydzień obrad konferencji będzie decydujący. Konferencja prawdopodobnie zostanie przedłużona.

„Współpraca, jakiej dotąd nie było“ Gottwald o pakcie polsko-czeskim

PRAGA (obsł. wł.) 31. 3. — Premier Czechosłowacji Klement Gottwald przemawiając na zjeździe partyjnym w Morawskiej Oslawie poruszył m. in. sprawę sojuszu polsko-czechosłowackiego. Oświadczył on, że dzięki zawarciu tego sojuszu wzrosło bezpieczeństwo Czechosłowacji oraz że jest on dla niej bardzo korzystny pod względem gospodarczym. „Oba państwa — powiedział premier Gottwald — rozwinąć mogą swoje stosunki gospodarcze tak szeroko i współpracować w tej dziedzinie tak, jak jeszcze nigdy dotąd“.

Iran żąda 955 miln. dolarów odszkodowań od Niemiec

MOSKWA (obsł. wł.) — Ambasador perski w Moskwie oświadczył, że rząd jego jest zadowolony z zaproszenia Iranu na konferencję pokojową w sprawie Niemiec. Iran będzie się domagał na konferencji przyznania mu odszkodowania od Niemiec w wysokości 955 milionów dolarów.

Straty Włoch w walce z Niemcami

RZYM (PAP). — Urząd prasowy premiera włoskiego podał do wiadomości, iż podczas walk z Niemcami, Włochy straciły 69 tysięcy 774 zabitych, 36.610 rannych pozostało inwalidami. — Jest to mniej więcej trzecia część włoskiej armii ochotniczej, która liczyła 250 tysięcy żołnierzy.

W kilku wierszach

Rzym. — Dnia 26 b. m. agenci policji włoskiej oraz angielskiej sekcji bezpieczeństwa przeprowadzili rewizję w Instytucie Religijnym Sw. Hieronima w Rzymie, aresztując kilku chorwackich zbrodniarzy wojennych. Wśród aresztowanych znajdują się wysocy dostojnicy Ante Pavelicza.

Paryż. — Z Kairu donosi agencja France Presse, że wysłannicy „Standard Oil Company“ z New Jersey wykryli złoża ropy w odległości 200 km. na południe od Suezu w rejonie Sinaj około Ras Sudr.

Paryż. — Na lotnisku Saint Cyr w pobliżu Paryża wybuchł wielki pożar, który zniszczył 10 samolotów, 8 silników samolotowych i wielką ilość zapasowych części do samolotów. Szkody obliczane są na 60 milionów franków. — Władze cywilne i wojskowe badają przyczynę pożaru.

Praga. — Trybunał ludowy w Ołomuńcu skazał na śmierć czterech b. niemieckich strażników więziennych. 2-ch innych strażników skazano na dożywotnie więzienie, a lekarza więziennego na 10 lat więzienia.

Zeznania tureckich kół rządowych w sprawie kontroli amerykańskiej

PARYŻ (PAP). — Jak donosi z Ankarą agencja France Presse, w tureckich kołach rządowych stwierdza się, że rząd turecki żywi poważne zastrzeżenia wobec projektu kontrolowania przez wysłanników USA zużycia funduszy amerykańskich przez Turcję. Podkreśla się w Ankarze, że w przeciwieństwie do Grecji, Turcja cieszy się zupełnie zdrową sytuacją finansową, co czyni zbędnym obecność kontrolerów i obserwatorów zagranicznych. Turcja przyjmie natomiast z zadowoleniem pomoc techników i specjalistów w różnych dziedzinach przemysłu i robót publicznych. —

Bawiający obecnie w Waszyngtonie ambasador USA w Turcji Wilson, został poinformowany przed wyjazdem o stanowisku tureckim w tej sprawie i będzie mógł uświadomić kongres o pragnieniu Turcji kontynuowania swego rozwoju gospodarczego bez interwencji zagranicznej. Pewne koła stolicy Turcji oświadczają nawet, że gdyby Stany Zjednoczone zechciały narzucić Turcji warunki nie dające się pogodzić z troską tego kraju o zachowanie niezależności, proponowana pomoc amerykańska mogłaby spotkać się w Turcji z poważnym oporem.

Pomoc organizacji zagranicznych

WARSZAWA (PAP). — 23 organizacje, które pośpieszyły Polsce z pomocą utworzyły w lutym ub. r. „Radę Zagranicznych Towarzystw Charytatywnych w Polsce”, która pracując początkowo razem z misją UNRRA od grudnia ub. r. stała się niezależną placówką.

Poza Radą Polonii Amerykańskiej, Amerykańskim Czerwonym Krzyżem, Szwedzkim Komitetem Pomocy Polsce, Don Suisse działają jeszcze: „Światowa Pomoc Studentom”, „Służba Pomocy Wojennej”, „Organizacja Rodziców Chrzestnych dla Dzieci Ofiar Wojny” i brytyjskie towarzystwo „Ratujmy dzieci”. Dzieciom opiekuje się także „Amerykański Zjednoczony Komitet Rozdziału” (AJDC), przynoszący również pomoc ludności żydowskiej.

„Światowa Rada Kościołów” utrzymuje w Konstancinie pod Warszawą sierociniec. Działa również Filadelfijskie Towarzystwo Pomocy i Kooperatywa dla rozdziału amerykańskich przesyłek do Europy „Care”.

„Komitet Metodystów Pomocy Polsce” rozdziela dary zebrane w Ameryce, Szwecji i Szwajcarii z których w dużej mierze korzystają studenci, a także wdowy i sieroty po dziennikarzach.

„Pomoc Baptystów dla Polski” prócz żywności i odzieży wspiera nas przemysł pończoszgarski, rolniczy i rybacki. „Centralny Komitet Menonitów” działa również na wybrzeżu, — dostarcza środki transportowe, traktory i maszyny rolnicze. Znany również na wybrzeżu „Komitet Pomocy Braci” specjalizuje się w akcji na rzecz rolnictwa. Np. przywiózł do Polski ponad 800 krow.

„Adwentyści Dnia Siódmego” rozszerzyli swą dobroczynną działalność na całą Polskę. „Anglo Amerykańska Misja Kwaków” prowadzi ogrody warzywne, naukę wyrobów z drzewa, rozwoju budulec dla odbudowy wsi etc.

„Unitariański Komitet Pomocy” przekazał wiele chemikali dla kliniki Uniwersytetu Warszawskiego oraz sprowadził na Śląsk lekarzy dla wyłazania wykiadów. „Duńscy Miłośnicy Pokoju” ofiarowali wraz z żywnością i pomocą lekarską budulec dla ludności Stopnicy i Ostrołki.

Do wymienionych organizacji przyłącza się niebawem nowe, jak Szkoła Czerwony Krzyż, Irlandzki Czerwony Krzyż Kanadyjski Fundusz Pomocy i Międzynarodowy Save the Children Found.

Zagraniczne towarzystwa charytatywne w Polsce odpowiadając na apel komitetu koordynacyjnego pomocy dzieciom i młodzieży zorganizowały natychmiastową pierwszą pomoc dla dzieci — ofiar powodzi. Pomocą tą będą objęte przede wszystkim dzieci i młodzież z województwa warszawskiego, które znalazły schronienie w Sochaczewie.

Udział w tej akcji zadeklarował pan Ehrenstrahle, dyrektor wszystkich organizacji szwedzkich niosących pomoc Polsce, zobowiązując się dostarczyć całkowite wyżywienie dla 100 dzieci w Sochaczewie na przeciąg 2 tygodni. Dyrektor „Don Suisse” przyjął natychmiast do wioski szwajcarskiej w Otwocku 40 dzieci z terenów zalanych. Zaś od maja 400 dzieci w wieku od 7 — 14. Ponadto oddaje do dyspozycji komitetu 100 koców, komplety naczyni i oraz samochód ciężarowy

na przewiezienie ofiarowanych rzeczy.

„Save the Children Found” oddaje do dyspozycji komitetu samochod kabinowy celem wyżywienia dzieci z zalanych terenów, oraz dla 100 dzieci kakao na 15 dni.

Misja Kwaków w Polsce ofiarowała 2 tonny cukru. Pastor Sergent reprezentujący kanadyjskie religijne organizacje pomocy Polsce, przeznaczył na pomoc

dla dzieci w Sochaczewie 12 warzków kaszy.

Międzynarodowy Czerwony Krzyż, dyrektorzy Jointu Duńskiego Czerwonego Krzyża i Amerykańskiego Czerwonego Krzyża, Międzynarodowej YMCA, oraz Rady Polonii Amerykańskiej, Duńscy Miłośnicy Pokoju „Care”, Służba Pomocy Wojennej, Narodowa Katolicka Pomoc Społeczna i Komitet Pomocy Metodystów

zgłosili swoją natychmiastową pomoc dla dzieci powodzi.

Sekretarz Rady Zagranicznych Towarzystw Charytatywnych w Polsce mister Horsly zwrócił się w imieniu Rady z apelem do czynników zagranicznych w Polsce wraz z ambasadami, poselstwami oraz przedstawicielami handlowymi o pomoc w zaspokojeniu potrzeb wynikłych wskutek powodzi.

Albania

(pk) Toczący się przed niedawnym czasem i jeszcze definitywnie nie zlikwidowany przez Radę Bezpieczeństwa spór między Wielką Brytanią i Albanią zwrócił uwagę opinii publicznej na mały ten kraj znajdujący się na półwyspie Bałkańskim i mający to nieszczęście, że sąsiaduje z Grecją, gdzie tak szalenie zależy Anglii na utrzymaniu swoich wpływów. Wiadomo, że Wielka Brytania wniosła do Rady Bezpieczeństwa ONZ skargę przeciwko Albanii o umyślne założenie min w cieśninie Korfu, skutkiem czego przejeżdżające tamtędy kontrtorpedowce angielskie uległy uszkodzeniu.

Oczywiście delegat brytyjski nie był w stanie udowodnić ani tego, że miny specjalnie i celowo założone zostały przez władze albańskie, ani nawet tego, że Albania cokolwiek wiedziała o istnieniu tych min. W całym jednak sporze chodziło o świadome skompromitowanie Albanii jako młodej republiki, która odualazła swą drogę w epoce budowania po wojennego świata i nie chce pójść za wzorem swej sąsiadki Grecji i stać się narzędziem imperialistycznej polityki brytyjskiej.

Niewiele ponad milion ludzi liczący naród albański zbyt długo pozostawał pod obcym panowaniem, by raz zakosztowałyśmy samodzielnego bytu zechciał tak łatwo z niego zrezygnować. Końcem XII wieku pozostawał pod panowaniem bizantyjskim, następnie przez trzy wieki znajdował się we władaniu serbskim, a od XV wieku pod władzą turecką i dopiero w 1912 roku ogłoszona została niepodległość Albanii. Lecz od zarania swojej niepodległości nie miała Albania szczęścia do swoich władców. Najpierw narzucono jej niemieckiego księcia Wilhelma von Wied, w 1918 roku zajętą została przez Włochów. Później udaje się władze schwycić w ręce Achmedowi Zogu, awanturnikowi z armii austriacko-węgierskiej, który obala w 1923 roku demokratyczno-postępowy gabinet Fan Noli, w 1925 roku każe się wybrać prezydentem, by już w trzy lata później ogłosić się królem wbrew woli narodu albańskiego.

Krótkotrwała, względna niepo-

dległość narodu albańskiego kończy się w kwietniu 1939 roku, gdy Włosi skuszeni łafta albańską i zasugerowani przez Mussoliniego marzeniami o mare nostrum napadają na bezbronną Albanię i później wspólnie ze swoimi hitlerowskimi sojusznikami okupują ją do końca 1944 roku, do czasu zwycięskiej ofensywy Armii Czerwonej na Bałkanach.

Mimo jednak pobytu okupantów w Albanii naród albański nie ulakni się ich przewagi ludzkiej i materialowej i zaczął prowadzić walkę partyzancką. Uciekający w góry Albańczycy tworzą zrazu małe i nieskoordynowane oddziały, lecz już w 1942 roku oddziały te łączą się w 4 wielkie grupy. Wyłaniają one sztab główny i Radę Generalną.

W maju 1944 roku na kongresie antyfaszystowskim oddziały partyzanckie przekształcone zostały w narodową armię ochotniczą, na której czele staje Enver Hoxha, obecny premier rządu albańskiego.

Narodowa armia albańska dała się mocno we znaki Niemcom. Sama uwolniła stolicę Albanii Tirane i walcie przyczyniła się do wycofania Niemców z granic Albanii. Nie zaniechała jednak z tą chwilą walki, lecz stanęła czynnie do pomocy armii jugosłowiańskiej marszałka Broz-Tito, wspierając ją w walkach na terenie Macedonii i samej Jugosławii.

W czasie walk wyzwoleniczych armia albańska poniosła stosunkowo bardzo znaczne straty, wyrażające się cyfrą 50.000 zabitych.

Natomiast straty materialne określają się na 4,6 miliarda złotych franków.

Walka o wolność i samostanowienie Albańczyków uwięzioną została pomyślnymi rezultatami. Prace pierwszego, zwołanego jeszcze w czasie działań wojennych kongresu antyfaszystowskiego kontynuowane są w dalszym ciągu. Kongres ten wysunął podstawowe hasła demokratyczne i w myśl nich odbyły się w grudniu 1946 roku wybory do Konstytuandy, w których wzięło udział ponad 90% uprawnionych do głosowania. A z tej liczby ponad 95% wypowiedziało się za Frontem Demokratycznym.

Proces Rudolfa Hoessa

Obrońcy mają głos

Warszawa (PAP). — W sobotę przemawiali obrońcy z urzędu adwokaci Ostaszewski i Umbreit. Adw. Ostaszewski stwierdził, że proces Hoessa nie ma precedensu w dziejach świata. Oświęcim był bowiem Golgotą XX wieku, wobec której piekło Dantego, żywe pochodnie Nerona i cyrk pierwszych chrześcijan wydają się zjawiskami wręcz

łagodnymi. Następnie obrońca obrazuje warunki w jakich wychowywały się pokolenia niemieckie i to ostatnie pokolenie, z życia którego wykreślono moralność i religię. W kręgu tych warunków wzrastał Hoess i nasykał poglądami, które nurtowały w narodzie niemieckim. Jeżeli obecnie Rudolf Hoess znajduje się na ławie oskarżonych to jest to wynikiem nauki, jaką na przestrzeni dziejów wszczepiali w naród niemiecki jego wodzowie. Na ławie oskarżonych znajduje się w tym procesie — kończy obrońca — historia Niemiec. Ona bowiem zaprowadziła Hoessa przed sąd.

Adw. Umbreit wskazuje, iż nieustalone zostały akty osobistego okrucieństwa i bestialstwa osk. Hoessa. Zastanawiając się nad psychologicznymi pobudkami działania Hoessa, obrońca w czynach oskarżonego widzi logiczną konsekwencję skutków wychowania. Prosi o sprawiedliwy wyrok dla oskarżonego.

Po mowach obrońców przewodniczący udzielił głosu oskarżonemu. Hoess podaje w wątpliwość zeznania niektórych świadków, przyznaje jednak, iż

Kronika krajowa

WARSZAWA (PAP). — W związku z procesem Hoessa bawił w Warszawie członek między narodowej komisji do badań zbrodni niemieckich profesor uniwersytetu amerykańskiego Thompson, badając sprawę dokonywanych przez Niemców w obozach koncentracyjnych eksperymentów medycznych na więźniach.

* Do Krakowa przybyli dziennikarze włoscy pp. Lamberti Sorentino red. czasopisma „Avanti” i red. Pierro Pierri.

Delegacja jugosłowiańska na konferencję moskiewską

BELGRAD (PAP) — Delegacja jugosłowiańska, która na przedstawiciel Radzie Ministrów spraw zagranicznych poglądu rządu jugosłowiańskiego na projekt traktatu pokojowego dla Austrii, udała się do Moskwy. Na czele delegacji stoi wiceminister Kardell, a w skład jej wchodzi: minister spraw zagranicznych Simie oraz nowomianowany dyrektor departamentu do spraw Europy zachodniej w ministerstwie spraw zagranicznych — Prica.

Przeznaczenie pożyczki USA dla Grecji

WASZYNGTON (PAP) — Rzecznik ministerstwa spraw zagranicznych określił w następujący sposób przeznaczenie pożyczki amerykańskiej dla Grecji: 50 milionów dolarów na pomoc żywnościową, 20 milionów dolarów na pomoc rolniczą, 50 milionów na odbudowę, 80 milionów na artykuły powszechnej konsumpcji, 150 milionów na udoskonalenie armii greckiej.

Komisja spraw zagranicznych Senatu zakończyła wysłuchanie sprawozdań w sprawie pomocy Grecji i Turcji. Przewodniczący komisji Vandenberg oświadczył, że w piątek komisja ma powziąć decyzję zatwierdzenia pomocy tym dwóm krajom przez Kongres, nie należy jednak oczekiwać tego przed 31 marca.

Z akcji pomocy powodziom

WARSZAWA (PAP). — Z całej Polski napływają wiadomości, świadczące o spontanicznym odzewie całego społeczeństwa na wezwanie o pomoc dla powodzi. Niesposób wliczyć wszystkich ofiar. Pracownicy Centralnego Zarządu Motoryzacji ofiarowali 2 tonny żywności. Pracownicy Kancelarii Cywilnej Prezydenta R. P. — 50.000 zł oraz żywność i odzież. Pracownicy Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej — 41.000 zł. Pracownicy Ministerstwa Bezpieczeństwa — samochód ciężarowy żywności i odzieży. Pracownicy Centralnego Zarządu Przemysłu Spożywczego — 33.000 zł i paczki żywnościowe. Zgromadzenie Kupców Warszawy wpłaciło 200.000 zł. Wojewódzki Komitet Żydowski

ofiarował półtonnej tonny żywności i 2.000 szt. odzieży i koców.

Pracownicy Zarządu Gł. Zw. Samopomocy Chłopskiej opodatkowali się na rzecz powodziom w wysokości 1% poborów. Podobnie pracownicy całego szeregu instytucji. Delegacja Rady Zakładowej Banku Narodowego przekazała na ręce Premiera Cyrankiewicza 1500.000 zł od zarządu Banku i 1.160.000 zł od pracowników na rzecz pomocy powodziom. Z pomocą zgłosiły się dalsze misje za granicę m. in. przedstawiciel szwedzkiej pomocy Europie przekazał do dyspozycji komisji pomocy 7.000 szt. odzieży i 1.000 par butów. Zbiórka tabletek do odkażania wody dała pewne wyniki, jednakże daleko niewystarczające. W ciągu dnia dzisiejszego odbywały się rzuty żywności na tereny odcięte powodzią.

Marshall pragnie zredukować wojska okupacyjne

LONDYN. (BBC obsł. wł.) — Według doniesień korespondentów z Moskwy rozeszła się tam pogłoska, że minister Marshall wysłał do pozostałych ministrów Wielkiej Czwórki memorandum w których proponuje zredukowanie do absolutnego minimum wszystkich sojuszniczych wojsk okupacyjnych.

Sprawa Austrii

Moskwa (PAP). — Zastępcy ministrów spraw zagranicznych pod przewodnictwem delegata radzieckiego Gusiewa omawiali sprawozdanie komisji politycznej. Ustalono ostateczną redakcję sprawozdania o traktacie pokojowym z Austrią, które ma być przedłożone Radzie Ministrów Spraw Zagranicznych. Sprawozdanie to jest pokaźnym rozmiarów dokumentem, zawierającym adnotacje o niezgodzonych poglądach oraz pełny tekst artykułów, nad którymi już zakończono pracę. Ogółem uzgodniono w całości 24 artykuły. Jako najważniejsze problemy pozostały do uzgodnienia sprawa

wniesienia niemieckiego w Austrii, sprawa granic, zagadnienie osób wysiedlonych i kwestia restytucji zrabowanego mienia. Sprawozdanie dla Rady Ministrów stwierdza, że zastępcy ministrów będą kontynuowali dyskusję nad 7 artykułami traktatu i w sprawie tej przedstawiają później uzupełniające sprawozdanie. Następne posiedzenie zastępców ministrów do spraw Austrii odbędzie się we wtorek.

W sobotę obradowała również komisja ekonomiczna do spraw traktatu z Austrią.

Nowy ambasador USA w Polsce

WASZYNGTON (PAP) — Poda no oficjalnie do wiadomości, że prezydent Truman mianował ambasadorem w Polsce pana Stanton Griffisa. Nominacja zostanie przesłana do senatu dla zatwierdzenia w najbliższych dniach. Jak wiadomo Rząd Polski udzielił już agremntu nowemu ambasadorowi S. Griffis liczy lat 50. Od roku 1919 jest on współwłaścicielem firmy bankowej Hemphill Noyes and Co. W pierwszej wojnie światowej był kapitanem przy sztabie głównym USA. Od roku 1920 Griff

fis zajmował wysokie stanowisko w szeregu wielkich przedsiębiorstw przemysłowych. Od roku 1936 był przewodniczącym wielkiej spółki kinematograficznej Paramount Pictures. W czasie drugiej wojny światowej był przez pewien czas dyrektorem wydziału filmowego biura informacji wojennej rządu amerykańskiego. W latach 1942-43 ambasador Griffis spędził z polecenia rządu amerykańskiego szereg miesięcy w Anglii, Szwecji, Finlandii i Portugalii.

O właściwe stanowisko

Jest rzeczą niewątpliwą, że większości społeczeństwa częstochowskiego znany jest fakt istnienia w Częstochowie tygodnika katolickiego „Niedziela”, podlegającego natomiast może dyskusji, czy nie znaczna nawet część tego społeczeństwa orientuje się w tym, jaką myśl realną reprezentuje i jakie stanowisko w układzie rzeczywistych stosunków dnia dzisiejszego pismo to zajmuje. Jestem stałym czytelnikiem „Niedzieli” i, jako żywo, nie mógłbym nie i to absolutnie nie powiedzieć już nie tylko o jego programowych założeniach, które przecież muszą leżeć u podstaw publicystycznej działalności każdego, szanującego się i nie obliczonego na gonienie za sensacją pisma, ale nawet o tym, jakie w ogóle zajmuje stanowisko w odniesieniu do wszystkiego, co się w kraju dzieje.

Ale — est modus in rebus. Mogłbym i musiałbym, gdyby mnie o to zapytano, odpowiedzieć, że nie reprezentuje żadnej myśli realnej i nie zajmuje żadnego stanowiska w stosunku do faktów w Polsce dokonanych, do przemian w kraju utrwalonych wolą narodu, wypowiedzianą w referendum ludowym i w uchwałach substytutu całego Narodu, jakim jest Sejm Ustawodawczy, a także do wydarzeń, które każdy dzień przynosi.

Musiałbym powiedzieć, że jak w kalejdoskopie przesuwają się życie według jego praw nieodpartych, a „Niedziela” zachowuje się tak, jak by tego nie widziała i nie dostrzegala. Jest pismem na święto, które nie interesuje się szarzyzną i tempem dnia codziennego. Jest pismem, dla którego nie się wokół nas, w naszym życiu zbiorowym, w skali częstochowskiej i państwowej, nie dzieje. Zajmuje pozycję sfinksa wobec faktów doniosłych i wydarzeń wielkich, aczkolwiek te fakty i wydarzenia swoją wymową i siłą działania ich skutków sięgają w głąb życia codziennego społeczności katolickiej.

Podkreślając ten fakt bezsporny, zastrzegam się, że ani chcę, ani mam zamiar czynić zarzuty „Niedzieli”, że nie pochwała wszystkiego w czambuł, co się w Polsce dzieje. Czynię jedynie zarzut, że w tej kwestii w ogóle nie zajmuje stanowiska i, co więcej, pomija milczeniem fakty, o których dyskutuje się w izbach robotniczych, w lokalach stowarzyszeniowych, w szkołach i domach inteligentnych. Przemilcza fakty, których

przemilczać nie można. W lipcu ubiegłego roku kilka wierszy zaledwie poświęciła wypadkom kieleckim, o których mówiły dwie odezwy podpisane na pierwszym miejscu przez Ordynariusza Diecezji, o których pisano na tysiącach szpalt wszystkich pism w Polsce i które były przedmiotem licznych konferencji, odbytych z udziałem przedstawicieli duchowieństwa. Tak samo ustosunkowała się „Niedziela” do takich wydarzeń wielkiej, na miarę historycznej wagi zakrojonych, jak wybory w dniu 19 stycznia b. r. wybór Prezydenta Rzeczypospolitej, powołanie Rządu, uchwalenie „Małej Konstytucji” i ustawy amnestyjnej oraz ogłoszenie „deklaracji praw wolności obywatelskich”, postulujących opiekę Państwa nad instytucją rodziny, która szczególnie interesuje Kościół Katolicki. O tych wydarzeniach czytelnik, katolicki nie się z „Niedzieli” nie dowiedział. A przecież milczenie i obojętność wobec dokonywujących się przemian społecznych i wydarzeń żywo wszystkich w Narodzie polskim obchodzących, bez względu na wierzenia religijne, nie mogą być uważane za wyraz

jakiegokolwiek stanowiska. A przecież milczeć o tych wydarzeniach nie można, gdy się jest członkiem tej zbiorowości społecznej, której wydarzenia te dotyczą i o losach jej decydują.

Na szczęście „Niedziela” ze swoim milczeniem pod tym względem jest pismem w Polsce całkowiec odosobnionym.

Na szczęście inne pisma o charakterze wybitnie katolickim wypowiadają poglądy społeczności katolickiej na fakty i wydarzenia, które spowodowały, powodu ją i powodować będą głębokie i szerokie przemiany społeczno-gospodarcze w naszym Państwie. Ich współpracownicy, znani pisarze katolicy, nie pomijają żadnego z tych faktów i wydarzeń i, przynajmniej trzeba, nie rzadko przyznają ich wielką wartość w ujęciu społeczno-katolickim.

Tak na przykład Olgierd Budrewicz, stwierdza, że waga spraw poruszanych na pierwszej sesji Sejmu ustawodawczego i uchwał, które na tej sesji zapadły, każą stwierdzić, że ta pierwsza sesja była wydarzeniem dużej wagi w naszym życiu powojennym i, że podczas tej sesji trzej niezależni posłowie katolicy nie odmówili

pomocy prezesowi klubu PPS w łagodzeniu pewnych sytuacji sejmowych.

Rozumiem doskonale sytuację ludzi z „Niedzieli”. I im bieg wydarzeń naszego życia powojennego unaocznili prawdę oczywistą, że duch narodu, któremu te wydarzenia co najmniej w większości ci odpowiadają, nie zawsze jest zgodny w kwestiach gospodarczych z pojmowanymi konserwatywnie zasadami chrześcijańskiej sprawiedliwości i miłości, ale twierdzą, że skoro cały świat poddaje gruntownej rewizji swoje poglądy i zrywa z konserwatyzmem, wszędzie tam, gdzie wobec życia ostać się on nie może, to nie może tego nie uczynić także świat społeczności katolickiej.

Radykalizm idzie szeroką i silną falą poprzez świat, jak jest on długi i szeroki, dociera wszędzie i wywołuje przemiany w dotychczasowych pojęciach.

„Niedziela” usiłuje bezskutecznie stanąć w poprzek tej fali i skutkiem jej działania przeciwstawiać — milczenie i obojętność.

Stwierdzić zaś wypada, że nie absolutnie na tej drodze nie osiągnie, a jeśli, to tylko tyle, że spo-

łeczność katolicka w Częstochowie i diecezji bez jej pomocy i udziału poczyni rozumieć, że reprezentowany przez „Niedzielę” katolicyzm faktyczny, jak pisze wnikliwie ks. Skarbek, nie był w naszym społeczeństwie niczym innym, jak tylko tradycyjalizmem, lub zwykłym konserwatyzmem, który tolerował nierówności i niesprawiedliwości społeczne, a ponadto stał na przeszkodzie w przebudowie psychicznej i społecznej naszego narodu w duchu jego zjednoczenia:

Pocznym rozumieć dalej, mówiąc słowami tegoż ks. Skarba i innych pisarzy katolickich, że życie przeciwstawia katolicyzmowi faktycznemu ruch społeczno-chrześcijański, wyraźnie radykalny, bo zrywający z dotychczasowym konserwatyzmem materialistycznym, a popierający te wszystkie reformy, które wciąga ją cały naród polski w pełnię rozwoju duchowego i ekonomicznego.

Ruch ten, obejmujący każdego pokrzywdzonego społecznie człowieka, uznaj konieczność współpracy z obozem demokratycznym w płaszczyźnie bezwzględnej obrony naszych granic zachodnich, ustosunkował się w zasadzie pozytywnie do reformy rolnej i reformy w przemyśle, wysuwając jedynie zastrzeżenie nienaruszalności prawa filozofii społecznej, że co jednostka z własnej inicjatywy i własnymi siłami może zdziałać, tego nie powinno się jej odejmować na rzecz społeczeństwa, zastrzeżenie, nad którym można dyskutować, a także do zagadnienia socjalizacji wszystkich form dochodu społecznego, przekraczającego pewien, ustalony poziom.

Zwolennikom tego ruchu nie spędza snu z powiek „niebezpieczeństwo cywilizacji przemysłowej”, która, według dopatrywań „Niedzieli”, godzi w moralną godność stanu chłopskiego i sprawia że w jej atmosferze człowiek staje się gorszym i popolijszym.

Wierzą oni, że cywilizacja przemysłowa podnosi godność moralną stanu chłopskiego, daje mu kulturę i podnosi na wyższy szczebel życia społecznego i ekonomicznego, nie niszcząc jego wierzeń religijnych.

Myślę, że „Niedziela” winna zdać sobie sprawę z tych oczywistości i zacząć pisać o nich, początkowo chociażby periferycznie, a później, stopniowo, głębiej i wnikliwiej.

A. W.

Na powodzian

- PPR Śródmieście Koło, Aleja sekretarza Deklin wpłaca zł 2.180.
- Dr Bielunas wpłaca zł 1.500.
- Eleonora Mikołajtis wpłaca zł 500.
- Wyrzykowska Zofia wpłaca zł 2.009.
- Łuz. Pieńkowski wpłaca zł 1.000 i wzywa ks. dziekana Mondrego, ks. dr Pajaka, dr B. Stypulkowskiego, inż. J. Moczarskiego, inż. J. Lewandowskiego, Jacka Trawińskiego, mgr Wilusza, mgr Sikorę mgr Włosińskiego, mgr Z. Szostakiewicza, inż. Radiowskiego, Stefana Romanowskiego, Mieczysława Tomskiego, Franciszka Dyderskiego, A. Stankiewicza, dr Pokornego, inż. H. Plaze, dyr. Włodarskiego, dyr. K. Rutkowskiego, dyr. W. Dawidowicza, inż. W. Kożucha, inż. Pieniążka, A. Turowskiego, inż. A. Luko, W. Płomińskiego, T. Tomżyńskiego, I. Różnińskiego, Michała Tarnowskiego i Jana Taborskiego.
- Przew. Gminnej Rady Narodowej w Olsztynie ob. Łucki Stanisław wpłacił do Pow. Komitetu pomocy Powodzianom sumę zł 1.500, — która została zdeklarowana przez członków Gminnej Rady Narodowej na posiedzeniu

- odbyłym w dniu 27 marca b. r. Ten czyn w imieniu posłużyć za przykład całemu społeczeństwu Gminy Olsztyn jak również innym gminom.
- Na wezwanie d-ra Wolańskiego adw. L. Bojm wpłaca zł 1.000 i wzywa ob. ob. B. Zylberberga, Jakuba Gutmana, adw. Kochana, adw. Krauskopfa adw. Praporta, inż. Kopińskiego, I. Martenfelda, I. Enzla, dyr. Proskurowskiego i dra Rozenowicza.
- Prezes Stow. Kupców Polskich Franciszek Jankowski wpłaca zł 1.000 i prosi o podtrzymanie łączności wszystkich kupców i ofiarę wpłacać w Stowarzyszeniu Aleja 33.
- Prok. Kosiński Zbign. wpłaca zł 1.000 i wzywa dyr. Grzegorzewskiego Stan. i St. Skurczyńskiego
- Bezimiennie zł 100.
- Bezimiennie zł 2.000.
- Modlińska Maria zł 1.000.
- Odp. na wezwanie Prez. dr Wolańskiego inż. K. Płazak wpłaca zł 1.000 i wzywa inż. W. Ciszewskiego, inż. H. Plaze, inż. W. Dawidowicza, inż. J. Lewandowskiego, dyr. S. Granowskiego, dyr. Z. Kucharskiego, ks. W. Byłke pa-

- rafii Poraj, mgr L. Hohensee, mgra A. Wysokińskiego, mgra Wilusza, kierownika Cz. Miaskowskiego.
- Odp. na wezwanie Prezydenta miasta dra Wolańskiego Przes. Sądu Okręgowego w Częstochowie wpłaca zł 500 i wzywa do złożenia na ten cel ob. ob. Kellera Antoniego, Wiszniewskiego Stefana, Terpińskiego Józefa, Herasimowicza Jerzego, Pola Władysława, Kossa Tadeusza, Połweckiego Henryka, Skalskiego Włodzimierza.
- Wicestarosta Różański wpłaca zł 1.000.— i wzywa dyr. Ubez. Społ. K. Michałowskiego, dyr. Spółdzielni „Rolnik” J. Zeglekiego, i L. Ujme, ob. ob. Stefana Augustyniaka, F. Leszczyńskiego, J. Idasiaka, Cz. Preisa, dyr. K. K. O. Neumana, dyr. P. C. H. Markowicza, Nacz. Ubez. Społ. d-ra Władysława Kahla, i ob. Stanisława Wieczorka.
- Ob. Stanisław Langier wpłaca zł 1.000.—
- Wasilewska wpłaca zł 500.—
- Fr. i Z. Nowakowie wpłacają zł 500.—
- W. M. Wieczorkowie wpłacają zł 500.—

Wieczór autorski Lucjana André i Stefana Mszycy

(pk) Nie jestem krytykiem literackim; gdybym chciał popełnić plagiat i użyć porównania takiego, jakiego użył Julian Hochfeld w pierwszym numerze „Nowin Literackich”, — musiałbym napisać, że na „rozbiarach literackich” znam się tak jak pasażer tramwaju na pracę motorniczego. Tym niemniej jednak poszedłem do Biblioteki Miejskiej na „wieczór autorski” Lucjana André i Stefana Mszycy. I nie tylko poszedłem, ale uległem nawet pokusie napisania o nim sprawozdania. Dlaczego to czynię? Po prostu z tego powodu, aby „szary czytelnik” przeczytał choć raz recenzję „szarego czytelnika”. Zwykle przywykliśmy bowiem do tego, że zamieszczane w prasie sprawozdania naukowymi terminami, których nikt poza fachowcami nie rozumie, a przecież z takiego „wieczoru” recenzja jest właściwie w gazecie codziennej przeznaczona dla zwykłych ludzi, których w gruncie rzeczy nie obchodzi nie jak na recytowane utwory zapamiętuje recenzent ze szkolarskiego punktu widzenia.

Poza tym był jeszcze jeden motyw, który mnie skusił do pójścia do Biblioteki. Wiedziałem, że Lucjan André jest autorem znanych

już przed wojną powieści p. t. „Czad” i „Lotno złoto” oraz zbiorów poezji p. t. „Toast weselny” i „Jaskinia Platona” oraz jedynej w swoim rodzaju rozprawy p. t. „O bezdziejowości w poezji”. Ciekaw byłem przeto posłuchać jego nowych wierszy, w których tętni rytm pracy, w których słowa wchodzą spod młota. I przyznać musiałem, że André liryczny okazał się mistrzem nielada, który ducha dzisiejszych dni, ducha zwycięskiej pracy potrafił zakląć w słowa sugestywne, słowa pełne treści, które w kilku zwrotkach zawierają myśli, będące w duszach naszych w rozproszeniu i znajdujące się często w sferze raczej przeczuć niż konkretnych uczuć. Wiersze Lucjana André niczym soczewka skupiają do wszystko, o czym myśli tak „na codzień” człowiek pracy, człowiek pragnący zwycięstwa. I ten człowiek wola, pragnąc zwycięstwa postulatów robotniczych, wynikających z jego słusznym praw do życia i szczęścia nigdy się nie myli a

„Zamachem parowych młotów,
ciężarem kół rozpedowych,
tętnem magneto-motorów,
trymfem wiecznej odnowy
jak łaran wali o mury

ponurej świata bastylii.
„Na liniach, na szynach i szprychach,
na tegich żelaznych sztangach,
trybami i turbinami
gra hymn zbudzonej potęgi
czerwona ludu falanga”.

Bo ta ludu falanga to już nie „bilon robotniczy rozmieniony na drobne”, o którym poeta wcześniej pisał, że

„Tam, — gdzieś wbrew światu,
w mroku jego godzin
tak późnych, że już nie mierzą
życiową,
spełnia się dzisiaj cud owych
narodzin,
które wszechludzka przeczuwa
tęsknota”.

Chwila dojrzała:
„Idziesz, Mocarzu,
ulicami — korytarzem — tunelem, podkopem —
na przestrzal przez Europę.”

Zupełnie inne w nastroju są wiersze Lucjana André w „Legendzie o Nieznanym Żołnierzu”. Są to pełne spokojnego dostojności trzynastozgłoskowce, które w nastroju zadumy głoszą całą wielkość nieznanego Ojczyźnie żołnierza, którego

Nikt nie zna z imienia, nazwiska,
Bo szary nosił mundur, co oczom nie błyska,
Bo nie hucznie, buńczucznie, na zamku lub w rynku,

Lecz Ojczyźnie, w żołnierskim przysięgal ordyńku.
I nie zdradził. I poszedł. I zalegił w okopie,
Wizję Polski przed oczu stawiąc Europie.

Tematycznie wizja poetyczna „Legendy o Nieznanym Żołnierzu” łączy się z wielkimi uroczystościami pogrzebu Nieznanego Żołnierza, które się odbyły w Warszawie dnia 2 listopada 1925 roku, a główna akcja poematu rozgrywa się na scenie której było na imię wówczas Plac Saski. I na tym to placu stał pomnik księcia Józefa Poniatowskiego. A poeta w swej Legendzie czyni z posażu Wodza i trumny Nieznanego Żołnierza dwa wielkie symbole, skupiające na sobie wszystkie promienie poematu.

„Legenda o Nieznanym Żołnierzu” to poważna pozycja w dorobku poetyckim Lucjana André, nie więc dziwnego, że spotkała się ze szczerym uznaniem słuchaczy.

W drugiej części Wieczoru artysta Teatrów Miejskich E. Dobrowolski odczytał fragment z dramatu „Polsko, stać się musisz!” Stefana Mszycy.

Tematem utworu jest niezatarty w naszej pamięci okres walki konspiracyjnej w czasie okupacji niemieckiej i czynnego Ruchu Oporn. Z recytowanego fragmentu trudno jest wyrobić sobie pojęcie o całości utworu, zwłaszcza, że au-

tor sam podkreśla, że dramat nie jest jeszcze wykonany i opracowany w szczegółach. Tym niemniej z części, które usłyszeliśmy, na szczególną uwagę zasługują dwie oryginalne wizje: wizja głodu i „Kostucha”. Zjawia, symbolizująca głód, podszeptująca nawet bluźnierstwo i świętokradztwo dlatego tylko, by nakarmić głodne i zziębnięte dzieci, wywołuje wrażenie mocne i zmusza do refleksyj.

Ciekawe i oryginalne jest ujęcie Śmierci. W dramacie Mszycy Kostucha, to złoty cielec o dużej złotej czaszce, ramionach oblepionych złotem. Ona to — symbol zniszczenia wie, że „wiosna proletariatu przejdzie pochodem na wskroś, ale pierw ona — niszczycielka czyhająca na odłogach oddechu proroka nienawiści spali, spopieleni i osaczy mózgi” po to, by pośmiertnym korowodem przeszli ludzie, walczący o wolność. Po to, by poprzez scenę świata przeszły „popioły”... wojny następstwo okrutne —

spopielale szczęście,
zestłale nadzieje —
Wojna, krzywdy, mord...
A na zgłiszczach wiedzie swój taniec
z rozżarzoną głownią cielec złoty — obłąkanie...

Utwory obudwu poetów recytowane były przez artystę Teatrów Miejskich E. Dobrowolskiego, który wydobyl z nich wiele ekspresji i siły.

Częstochowa pomaga powodzianom

„Kto daje szybko — ten daje podwójnie”

W dniu 29 marca został powołany na terenie Częstochowy Komitet Pomocy Powodzianom. Komitet ten został podzielony na poszczególne sektory i komisje. Tak więc powstała Komisja z sektorem duchowieństwa (przewodniczy ks. dziekan Mondry), adwokackim (mec. Bielobradek), przemysłowym (przewodniczy prezes Dębski), lekarskim (dr Borkowski), kupieckim (przewodniczący nieustalony), aptekarskim (mgr Sikora), spółdzielczym (dyr. Piascik i dyr. Hawryło), Związków Zawodowych (prezes Brzozowicz), młodzieżowym (sektorowi młodzieżowemu przewodniczyć będzie P. C. K. i M. K. O. S.), bankowym (dyr. Neumann), sektorem właścicieli nieruchomości (ob. Bartosz) i przemysłowym (prezes Kotarba).

Przewodnictwo nad Komisją

Propagandową obejmie mgr. Wysocki. W skład tej Komisji wchodzi sektory: duchowieństwa (ks. Pająk), Wojska (kpt. Barto mierzak), prasy (red. Stypulkowska), sekcja kulturalna (nacz. Stala) i imprezowa (v-prez. Federak, dyr. Krotke i kpt. Stepien).

Obie Komisje z sektorami przy stały natychmiast do pracy. Niezależnie od zbiórek w poszczególnych sektorach i projektowanej akcji propagandowej postawiono wiodo wszcząć akcję wpłat indywidualnych, która by pozwoliła na natychmiastowe przyjęcie z pomocą ofiarom powodzi. Za poręczeniem przewodniczących poszczególnych sekcji dyr. K. K. O. ob. Neumann ofiarował się udzielić pożyczki w wysokości 1 miliona złotych, która to suma postawiono bez zwłoki przelać do Warszawy.

Zebrani w gabinecie prez. Wołańskiego przedstawiciele często chowskiego społeczeństwa apelują tą drogą do mieszkańców miasta, aby ograniczyli swe wydatki świąteczne do minimum, mając na uwadze konieczność pomocy dla dotkniętych powodzią. Równoległe do miejskiej toczy się silna akcja zbiórkowa w powiecie.

Wierzymy, że całe społeczeństwo Częstochowy przy wydatnej pomocy młodzieży przyczyni się, że akcja zbiórkowa da jak najlepsze wyniki.

Przypominamy że zebrane pieniądze przekazywać należy na konto K. K. O. 629 lub składać w Redakcji „Głosu Narodu” Aleja 52. Dary w naturze kierować należy do Wydziału Opieki Społecznej przy Z. M. Aleja Wolności 20 I p.

Powstanie Pow. Komitetu Pomocy Powodzianom

W dniu 26 marca b. r. w gmachu Starostwa Powiatowego odbyło się zebranie Organizacyjno Powiatowego Komitetu Pomocy Powodzianom. Zebraniu przewodniczył Starosta Powiatowy Ob. E. Lipski, który scharakteryzował skutki i rozmiary klęski. Musimy wysiłkiem całego społeczeństwa pomóc dotkniętym katastrofą powodzi. Musimy postawić sobie za cel szybko i realną pomoc dla naszych braci, którzy od nas jej oczekują. Po przemówieniu Ob. Starosty przystąpiono do wyboru Komitetu, który ukonstytu-

ował się następująco: przewodniczący Ob. Starosta Powiatowy E. Lipski, wiceprzewodniczący Ob. Inspektor J. Ciosek, sekretarz Kierownik Powiatowego Oddziału Informacji i Propagandy Ob. J. Pluta, skarbnik Kierownik Referatu Społ.-Politycznego Ob. P. Klimas, członkowie: Poseł na Sejm Ustawodawczy Ob. J. Kaźmierczak, Red. S. Folfasiński, Dyr. C. Szymaniak, Inż. Sejfried, Komendant M. O. Borkowski, Inż. Krygier, wiceprzewodniczący Powiatowej Rady Narodowej Ob. J. Hadrian, Przewod-

niczący Związku Samopomocy Chłopskiej W. Skrzeczanowski, Kpt. Szwaja, Powiatowa Rada Związków Zawodowych A. Łysik, Kierownik C. K. O. S. Ob. Wolski, Ob. Kolodziejski, A. Fornal i Ob. Kurpios.

Po omówieniu działalności Komitetu Ob. Dyrektor Szymaniak Czesław zaofiarował wydrukowanie 100.000 szt. znaczka na pomoc powodzianom jako pierwszą ofiarę złożoną na ten cel. Powiatowy Komitet wyciąga się z gorącym apelem do całego społeczeństwa częstochowskiego, by pociągnęło z pomocą dotkniętych braciom.

Kronika miejscowa

Na powodzian

Konferencja Miejska PPR, obradująca w dniu 29. III. 1947 r. powzięła w swej rezolucji uchwałę, że zobowiązuje Komitet Miejski i wszystkich członków PPR do jak najofiarniejszego udziału w akcji przyjęcia z pomocą ofiarom kataklizmu powodziowego. Niech każdy członek PPR w zrozumieniu nieszczęścia, jakie dotknęło nasze społeczeństwo nie waha się przed największą nawet ofiarą dla ulżenia doli nieszczęśliwych.

Równocześnie na Konferencji przeprowadzono zbiórkę na rzecz ofiar powodzi.

ODEZWA

Ofiary żywnościowej klęski powodzi oczekują natychmiastowej pomocy!

W dniu 29 marca 1947 r. Komitet

Obywatelski m. Częstochowy pod przewodnictwem Prezydenta m. Dr J. T. Wołańskiego, postanowił zwrócić się do Społeczeństwa miasta Częstochowy — o natychmiastową wydatną pomoc dla naszych braci dotkniętych klęską powodzi, a stojących w obliczu niedzi i głodu.

Stowarzyszenie Przemysłowców i Kupców Polskich w Częstochowie apeluje do wszystkich Kolegów i pokrewnych Organizacji Gospodarczych o rychłą i wydatną pomoc dla poszkodowanych przez powódź. Organizacje Gospodarcze zbierając ofiary przeprowadzają we własnym zakresie. Wszyscy Członkowie winni uważać za punkt honoru obywatelskie go, aby w złożeniu ofiary stanęli w pierwszym szeregu.

Ofiary pieniężne i dary w naturze prosimy składać w Sekre-

taratach Stowarzyszeń A. N. M. Panny 33, od godz. 8-ej do godz. 15-ej.

Zarządy
Stow. Przemysłowców
i Kupców Polskich.

III zbiórka Bratniej Pomocy na Akcję Pomocy Zimowej 9. III. 1947 r.

1.	puszka	Nr 3	—	zł 683
2.	„	Nr 5	—	„ 2.299
3.	„	Nr 7	—	„ 1.146
4.	„	Nr 9	—	„ 1.310
5.	„	Nr 11	—	„ 1.248
6.	„	Nr 12	—	„ 1.922
7.	„	Nr 12a	—	„ 1.348
8.	„	Nr 18	—	„ 1.995
9.	„	Nr 20	—	„ 1.604
10.	„	Nr 36	—	„ 2.730
11.	„	Nr 59	—	„ 1.439

Razem zł 17.726

Sport

Murzyni w Częstochowie!

Wczoraj wieczorem zjawił się w mieszkaniu naszego redaktora sportowego ob. Eustazy Malincki, przynosząc niezwykle sensacyjną wieść.

Ob. Malincki jest obywatelem amerykańskim, lecz synem Polaka, który wyemigrował z Częstochowy jeszcze przed pierwszą wojną światową. W czasie wojny obecnej ob. Malincki znalazł się w amerykańskim korpusie ekspedycyjnym, który wyładował w Afryce.

Po zakończeniu działań wojennych ob. Malincki został zdemobilizowany i dał upust swojemu zamiłowaniu podróżniczym odbył wędrowkę po krainach Afryki Zachodniej, trafiając m. in. do nieodległej rezydencji murzyńskiej — Liberli. Tam, jako feler z zawodów, uratował pewnego razu życie córki prezydenta tej republiki, Rika Bambo, dzięki czemu zjednał sobie bałwochwalczą przyjaźń jego oraz rządzonego przez niego państwa.

Przed paru tygodniami ob. Malincki postanowił odwiedzić Ojczyznę swego ojca — Polskę i wybrał się w podróż do niej. Wiedząc przy tym, jak bujnie kwitnie nasze życie sportowe wpadł na pomysł zabrania ze sobą feryjskiej drużyny piłkarskiej, wiedząc, że będzie stanowiła ona w Polsce prawdziwą sensację. Przyjeżdżając ob. Malincki okazał się trafnie — podczas kilkudniowego zatrzymania się w Wiedniu Murzyni rozegrali dwa mecze — w ub. środę ze Sportklubem remisując 2:2, w piątek

z pokonał słynną Viennę 4:2 i zachwycili w dółne austriacką żywością, a przy tym stojąc na doskonałym poziomie gry. Najprawdopodobniej Czytelnicy nasi znajdą szczegóły w ostatnim wydaniu tygodników sportowych, mających doskonałą własną obsługę zagraniczną.

Wczorajszego wieczoru ob. Malincki przyjechał do Częstochowy, miasta rodzinnego swego ojca. Wraz z nim przybyła też drużyna murzyńska FC Liberia; cała ekipa zatrzymała się w hotelu „Polonia” przy ul. Piłsudskiego.

Ponieważ Murzyni chcieli rozegrać 2 — 3 spotkania na terenie Częstochowy, skomunikowaliśmy się natychmiast z naszymi władzami piłkarskimi, które zdecydowały narazie mecz Liberia — Team Częstochowy. Sensacyjny ten mecz odbędzie się dzisiaj w wtorek o godzinie 16 na boisku miejskim, o czym powiadamy, gdyż z powodu krótkiego czasu organizatorzy nie będą mogli zamówić lepszego.

W drużynie Murzynów wystąpi m. in. na środku ataku fenomenalny Umho, którego prasa wiedeńska nazwała „Czarnym diamentem”. W bramce zagra gościnnie sam Eustazy Malincki.

Dalsze występy Murzynów odbędą się w Święta Wielkiej Nocy z tego też powodu projektowany Błyskawiczny Turniej Sódemkowy został przeniesiony na późniejszy termin.

PAPIERNIA — VICTORIA 1:0

W rozegranym w niedzielę na boisku fabr. „Union Textile” meczu Papiernia, występując po raz pierwszy w sezonie, wykazała nie złą formę i pokonała kombinowaną drużynę Victorii.

Mecz był b. żywy i zgromadził wcale pokaźną liczbę kibiców.

Komunikat Komitetu Jubileuszowego Victorii

Komitet Jubileuszowy 25-lecia KOS Victoria 1922 komunikuje, że kwoty na Fundusz Jubileuszowy przyjmują — skarbnik ob. Kubiak (fabryka „Union Textile”) oraz ob. Drobniak (Biuro Elektrowni).

Powstanie Klubu sportowego przy Hufcu Morskim

W niedzielę 30 marca odbyło się w Lidze Moskiewskiej zebranie, na którym postanowiono utworzyć przy tutejszym Hufcu Morskim klub sportowy.

Na razie utworzone będą trzy sekcje — piłki nożnej, piłki ręcz-

Dziury aptek

W tygodniu od dn. 31 marca do 6 kwietnia b. r. dyżurują następujące apteki: Succ. Z. Monikowskiego — I Aleja nr 14, J. Zagórskiego — Al. Wolności 68 i K. Lemblego — Raków, ul. Towiańskiego nr 7 tylko od godz. 8 — 19.

Ofiary

Na wezwanie Komitetu Rodzicielskiego, Skarżczyński Stanisław wpłaca zł 500, wzywa ob. Specjalski i ob. Woszczyka, Charciarek Józef wpłaca zł 400, Prokopowska Laurencja wpłaca zł 500, wzywa Absolwentki S. Koly: Bogumię Tyrasówną, Zofię Skowron, Teresę Tyrasinską, Lucynę Mikiewicz, Helenę Caban i Lucynę Szangarską.

Na wezwanie ob. Licka, Idzior Józef wpłaca zł 700, wzywając Mistrzów Krawieckich Cydeckiego Rosiana Edwarda.

*

Ob. Sękwicz Waclaw wpłaca zł 200 — na Fundusz Szkoły Przystosowania Spółdzielczego we Wrzosowej i wzywa do podtrzymania łączności ob. Jakubaka Stanisława oraz pracowników sklepu Nr 3 Spółdzielni „Rolnik” w Częstochowie.

Program rozgłośni polskich

Wtorek
12.00 Sygnał czasu. 12.05 Aud. dla świetlic rob. 12.35 Utwory na flet. 12.55 „10 minut poezji”. 13.05 Wesoła audycja Prima-Aprilowa 14.00 — 15.00 Przerwa. 15.00 Słuchowisko dla dzieci. 15.20 „Nasza łąka spodem śpiewa” — aud. ludowa 15.40 Aria i pieśni religijne. 16.00 Dz. enik popularny. 16.30 Bach V-ty koncert Brandenburski. 16.55 Audycja dla młodzieży 17.05 „U naszych przyjaciół”. 17.25 Recital fortepianowy. 17.55 Z życia kulturalnego. 18.00 Audycja wojskowa. 18.07 Muzyka. 18.30 Nauka przy gośniku 19.00 Koncert symfoniczny. 19.57 Sygnał czasu. 20.00 Dziennik wczoraj. 20.25 Niespodzianki mikrofonowe. 21.00 Komu dzwony dzwonią. 21.25 Recital wiolonczelowy. 21.45 Rad.owy Uniwersytet Ludowy 22.00 Kwadrans prozy: „Popioły” Stef. Zeromskiego. 22.15 Program na jutro 22.25 Audycja rozgwk. 23.10 Ostatnie wiad. dzienn. 23.30 Muzyka poważna. 23.35 Z ostatniej chwili. 24.01 Hymn.

Sensacyjny proces polityczny w Częstochowie

Znany przemysłowiec i jego żona na ławie oskarżonych

W styczniu b. roku został aresztowany znany w naszym mieście przemysłowiec, właściciel odlewni żelaza, inż. Klemens Kanczewski, w którego mieszkaniu znaleziono kompromitujący materiał dowodowy tj. nielegalne gazetki i broszury. W roku dalszych dochodzeń aresztowano Kwaśniewskiego Lucjana u którego także znaleziono obciążający materiał dowodowy. W dniu 21 lutego b. r. aresztowana została żona Kanczewskiego — Zofia.

W wyniku dochodzeń ustalono, że inż. Kanczewski w okresie okupacji niemieckiej wstąpił w roku 1942 do Stronnictwa Narodowego, otrzymał pseudonim „Maciek” i pełniąc funkcję członka Zarządu Okręgu, a później prezesa pozostał na tym stanowisku nadal. Po wyzwoleniu Polski pozostawał w szeregach Stronnictwa, wiedząc o tym, że jest to organizacja nielegalna. W czerwcu 1945 r. nawiązał kontakt z członkiem Zarządu Głównego „Tadeuszem”, który polecił Kanczewskiemu prowadzić akcję werbunkową i ożywić działalność Stronnictwa Narodowego w Częstochowie. W październiku 1945 r. „Tadeusz” przyjechał powtórnie, aby odbyć zebranie z członkami Stronnictwa.

Zebranie faktycznie odbyło się i powołano na nim zarząd w osobach Kanczewskiego, Nanyśa, Rybickiego i Kwaśniewskiego oraz postanowiono przystąpić do akcji szkoleniowej członków. Kanczewski otrzymał wówczas na cele organizacji 25.000 zł. oraz stałe otrzymywał przez umówionych łączników i korespondencję i nielegalną prasę. W miesiącu kwietniu 1946 r. Kanczewski wysłał w charakterze łączniczki swoją żonę, której w międzyczasie nadano pseudonim „Irena”, do Krakowa w celu utrwalenia kontaktu i przywiezienia pieniędzy. Kanczewska zadanie jej powierzone wykonała, przywożąc pieniądze w kwocie 170 dolarów amerykańskich i instrukcje organizacyjne.

W wyniku podróży „Ireny” — Kanczewskiej przybył w kilka dni później „Tadeusz”, który przywiózł z sobą fachowca specjalistę, mającego wykonać w mieszkaniu Kanczewskiego tajemną skrytkę na papiery i materiały organizacyjne. Odbyło się ponowne posiedzenie zarządu, na którym członkowie złożyli przysięgę i otrzymali nowe pseudonimy, a raczej kryptonimy cyfrowe, stworzono tak zwaną „Organizację Wewnętrzną”, której celem było szkolenie swych członków do róż-

nych zadań. Kursów szkoleniowych odbyło się pięć, a nawet został przeprowadzony egzamin. Po kursie uczestników mianowano „piątkowymi” tj. pierwszymi dowódcami, przyszłych oddziałów zbrojnych, których jednak w Częstochowie nie było. Do Kanczewskiego coraz liczniej przybywają łącznicy, w każdym miesiącu przywożąc nielegalne pisma, broszury i korespondencję, a ten kolportuje otrzymane materiały wśród członków. Z Centrali płyną wskazówki — Stronnictwo ma się przygotować do objęcia władzy — należy szerzyć różnego rodzaju szkodliwe dla Rządu wiadomości, terroryzować organizację demokratyczne, a nawet wykluczać się możliwości prowokacyjnych mordów z jednoczesnym przerzuceniem odpowiedzialności na Milicję i Organa Bezpieczeństwa.

Kres tej działalności położyły Władze, w których ręce wpadli członkowie Zarządu Głównego, a później „drobniejsi” działacze terenowi, a między nimi Kanczewski z żoną i Kwaśniewski.

Prócz ciekawego materiału dowodowego znaleziono w mieszkaniu Kanczewskiego skrupulatnie prowadzoną książkę kasową, znaczną kwotę pie-

niędzy i pokwitowania na wydane sumy. Jedno z takich pokwitowań wystawione jest przez żonę Kanczewskiego dla Zarządu Stronnictwa za kolację, która przyrzuciła w czasie bytności przedstawiciela Centrali „Tadeusza” i opiewa na skromną sumę 19,200 zł.

Pieniądze i inne materiały przechowywał Kanczewski w specjalnej skrytce, ukrytej pod parkietową podłogą w sypialni.

Wszyscy oskarżeni przyznali się do winy. W dniu 31 b. m. rozpoczął się przeciwko nim proces, który toczy się przed Wojskowym Sądem Rejonowym w Kielcu, bawiącym na sesji wyjazdowej w Częstochowie. Przewodniczy szef Wojskowego Sądu Rejonowego w Kielcach mjr Baraniuk. Oskarżenie wnosi Prokurator mjr Gołczewski. Oskarżonych bronią: adwokat Zenon Wiatr z Kielca i mec. Choldyk z Częstochowy. Spodziewane jest, że w procesie tym zostaną zastosowane w szerokim zakresie dobrodziejstwa płynące z Ustawy o Amnestii i ewentualny wymiar kary nie będzie zbyt wysoki, tym nie mniej jednak proces wzbudził duże zainteresowanie. Dokładny przebieg procesu podamy w dniu jutrzejszym.

Krutyki literackie

Zofia Kossak „W OTCHŁANI”

Wyd. Księg. Wl. Nagłowskiego, nakł. Drukarni Św. Wojciecha

Upiorna relacja Zofii Kossak o obozie oświęcimskim dla kobiet spełniłaby niewątpliwie swoją rolę...

ców, system pracy ofiarnej, przepojonej miłością, aby tępy Germanin zrozumiał i pojął...

Do szczytu absurdu autorka dochodzi w ustępie, który cytuję — „czy trzeba Ci było, Jezu, aż tak okrutnego bicia, by kobiety zagnać z powrotem do domowego ogniska?”...

nacyjny wniosek — „Lecz, Ty, stosujesz odpowiedzialność zbiorową. Tak więc wg. Zofii Kossak naczelny zarzut postawiony hitlerzyzmu jest właściwie zarzutem postawionym Bogu, jest cechą boską...

Oczywiście w konsekwencji takiej filozofii należało „dopuszczać” obozu znosić z bożą pokorą. Tylko ona dawała możliwość przetrwania. Tylko jej wyznawcy nie zachowywali swój honor...

wyrażicie. Myślę, że nie należało tak szczegółowo wnikać w zniekształcenia moralne, jakim ulegała psychologia wierzniarek...

Z życia kulturalnego

TEATR WIELKI

„JAK W BAJCE” (Bawmy się jak dzieci)

Dziś, we wtorek 1 kwietnia b. r. o godz. 19.15 odbyć się w Teatrze Wielkim tradycyjny Wielkoczwartkowy Koncert poświęcony muzyce i pieśni religijnej...

TEATR KATEDRALNY

Dziś, we wtorek 1 kwietnia b. r. przedstawienie zawieszona z powodu generalnej próby komedii w 3 aktach Birabeau w przekładzie M. Serkowski p. t. „Zbyt liczna rodzina”

Koncert Wielkoczwartkowy (Wieczór Pieśni i Pieśni Religijnej) W czwartek 2 kwietnia b. r. o godz. 19.15 odbędzie się w Teatrze Wielkim...

Program kin Kino „Polonia” — Od 28 marca wyświetlany jest film p. t. Zygmunta Kłobuckiego...

ś. t. p. z SZPRAW KSIĘCH Bronisława Kasprzyk Po długich i ciężkich cierpieniach opatrzona św. Sakramentami, zmarła dnia 31 marca 1947 roku, przeżywszy lat 65.

URZĘDOWE OBWIESZCZENIA

Nr O. 1232/1/47 OBWIESZCZENIE Prezydenta Miasta z dnia 28 marca 1947 roku o opłatach za używanie wody i korzystanie z kanałów na obszarze Gminy Miasta Częstochowy.

Zawiadomienie Zarząd Miejski zawiadamia, że zgodnie z zarządzeniem Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach z dnia 21.III.1947 r. Nr. Apr. VIII. Pr. 8/3/47:

KOMUNIKAT Państwowy Urząd Repatriacyjny podaje do wiadomości, że repatrianci pochodzący z terenów republik ościennych L.S.R.R., B.S.R.R. i U.S.R.R. którzy w związku z wyjazdem do Polski zgłosili mienie swoje do opisu na terenowo właściwych Pełnomocnikach Rządu R.P. do spraw repatriacji...

Polecamy przedsię wędliniarską, rymarską różnego rodzaju nici maszynowe, oraz duży wybór manufaktury. FIRMA St. Miśkiewicz Częstochowa, Piłsudskiego 9, tel. 15-52. HURT DETAL P. 2321

ZGUBY Zgubiono kartę rejestracji R.K.U. Busko Połoniński Tadeusz, Lagiewniki. P. 2277 Zgubiono kartę rejestracji R.K.U. Busko Paterniak Adam Zręczce Chaugońskie. PAI 2302

Ko'edze Roguskiemu i Rodzinie z powodu śmierci ojca Jego ś. t. p. JÓZEFA ROGUSKIEGO wyrazy serdecznego współczucia składają tą drogą WSPÓŁPRACOWNICY rest. „Ustronie” P. 2304

OGŁOSZENIE. Zarząd gminy w Grabówce koło Częstochowy ogłasza przetarg na wykonanie w budynku gminy w Grabówce następujących robót:

Zgubiono kartę rowerową Nr ramy 1.428 502 marki Dürkopp, Zygmunt Stanisławski. A 23 W dniu 29 marca b. r. na Stradomiu skradziono rower męski z paczka Łaskawego złodzieja...

Zgubiono kartę rejestracji wojskowej wyd. przez R.K.U. Włoszczowa, wraz z wszystkimi dowodami, na nazwisko Kubicz Stanisław. P. 2307 Zgubiono legitymację Ubezpieczalni Społecznej wyd. na nazwisko Kunkiel Longin. A 27

RYBY: Sandacze, Szczupaki, Karpie, Liny, Leszczycze, Płocie, Dorsze i inne poleca: Wojewódzka Spółdzielnia Rybacka Częstochowa, Śląska 4, tel. 12-10. P. 2308

ś. t. p. JÓZEF ROGUSKI EMERYT P. K. P. po krótkich cierpieniach zasnął w Panu dnia 30 marca 1947 roku, przeżywszy lat 76. Wyprowadzenie drogich nam zwłok z domu żałoby przy ul. Kościuszki 25, do kościoła św. Jakuba nastąpi we wtorek dnia 1 kwietnia b. r. o godz. 15-ej.

ZAWIADOMIENIE W czwartek, w dniu 3 kwietnia b. r. o godz. 9-ej rano w kościele N. M. Panny jako w szóstą bolesną rocznicę śmierci naszego ukochanego męża i ojca ś. t. p. Franciszka KLIMKIEWICZA zostanie odprawiona Msza św. za spokój Jego duszy, na którą zapraszają koleżów, przyjaciel i znajomych Żona i córka A 28

Zakupimy 5 maszyn do liczenia nowoczesnych. Oferty prosimy kierować do Zjednoczenia Kopalni Rudy Żelaznej w Częstochowie, Al. Kościuszki 14 a. P. 4068

Maszynistka ze znajomością prac biurowych potrzebna. Oferty do P. 2296 pod „Maszynistka”.

SPRZEDAŻ Sprzedaż maszyny do szycia Mirowska 8, Klimeczak P. 1800

Sprzedam maszynę męską i damską. Kiedrzyńska 19, m. 3. P. 2276

Sprzedam motor 40 KM na gaz ssany, węgiel lub koks firmy Motz-Hille, oraz silnik elektryczny o mocy 100 KM firmy Elektrobudowa Częstochowa, Kawoń drza, tel. 2019. P. 2294

Maszyna sankowa osemka duża do sprzedania. Grabowa 11. P. 2293

Radio sprzedam. Narutowicza 33 m. 17. P. 2295

Wytwórnia Cukrów „Polonia” III Aleja 65, poleca baranki, oraz cukry w różnych gatunkach. Ceny fabryczne. P. 2318

Sprzedam psa owczarka bardzo mądrego. ul. Kościuszki 7, m. 26. A 33

KUPNO Opony samochodowe 16x500 nowe lub w dobrym stanie kupię. J. Heiningera, ul. Zaciszańska 8, tel. 14-60. P. 2309

ROZNE Fotografii nagrobkowe (porcelanowe) wykonują „ELCHA FIM”. Warszawa, Jerozolimskie 27. Proświncje informujemy listownie. TP 2349

Przyjmę na mieszkanie panią, panienkę lub uczennicę. Oferty do P. 2300 pod nr „1930”.

W dniu 29.III. b. r. zginął piesek „ratlerek”, maści żółtej, Łoskawego znalazłkę proszę o odprawienie za wynagrodzeniem. A. Gryglewska, Narutowicza 67/69. P. 2315

Przyjmuję robotę na renderkę — 156 igiel. A. Wolności 21, za ładnią kolejową. P. 2317

Poszukuję pokoju bez mebli z oddzielnym wejściem. Kościuszki 14, m. 5, tel. 20-21. P. 2319